

Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelma 2016: Luvut 7, 8 ja 10

Luku 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

7.1. Ohjaus on yhteistyötä

Jokaisen opettajan tehtävänä on ohjata ja tukea oppilasta koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden opiskelussa. Ohjaus ja tuki liittyvät kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevan oppilaan itseluottamus, itsearviointi- ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat. Huomiota kiinnitetään oppilaan arjenhallinnassa, opintojen suunnittelu- ja opiskelutaidoissa tai yhteistyötilanteissa mahdollisesti ilmeneviin tuen tarpeisiin. Näitä taitoja vahvistetaan tarkoituksenmukaisilla ohjauksellisilla toimintatavoilla. Ohjauksella pyritään siihen, että oppilas oppii asettamaan tavoitteita oppimiselleen ja ottamaan vastuuta opiskelustaan.

Siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen sekä nivelvaiheet 2. ja 3. vuosiluokkien, sekä 6. ja 7. vuosiluokkien väleissä ovat erityisen tärkeitä oppilaan yksilökohtaisen ohjaamisen kannalta. Siirtymä- ja nivelvaiheiden yhteistyö on osa varhaisen puuttumisen toimintaa ja se mahdollistaa tuen suunnittelun ja toteuttamisen tarkoituksenmukaisesti. Yhteisöllinen ja yksilöllinen oppilashuolto toimivat tukena oppilaan ohjaamisessa (*oppilashuoltosuunnitelma*).

Siirtymävaiheen tavoite on taata oppilaan onnistunut siirtymä vuosiluokkakokonaisuuksien välillä. Siirtymävaiheen yhteistyötä tarkennetaan lukuvuosittain koulun toimintasuunnitelmassa.

Siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen

Kauniaisten suomenkielinen perusopetus tekee yhteistyötä esiopetuksen kanssa siirtymän onnistumiseksi. Tarvittavat tiedot oppilaan taidoista ja osaamisesta siirretään esiopetuksesta perusopetukseen. Erityisen tärkeää on tuen tarpeisiin liittyvien tietojen siirtäminen. Luottamukseen perustuvan yhteistyön rakentaminen huoltajien kanssa alkaa tässä siirtymävaiheessa.

Koulun oppilashuollon edustajat ja erityisopettajat tekevät yhteistyötä esiopetuksen aikana esiopetuksen henkilöstön ja erityislastentarhanopettajan kanssa. Esiopetuksen oppilaat käyvät koululla tutustumassa koulun arkeen lukuvuoden aikana ja heille järjestetään kouluun tutustumispäivä. Erityisopettaja osallistuu tarpeen mukaan tehostetussa ja erityisessä tuessa olevien esioppilaiden oppimissuunnitelmien ja HOJKSien arviointikokouksiin.

Huoltajille järjestetään vanhempainilta perusopetukseen siirtymisestä.

Siirtymä 2. ja 3. vuosiluokan välillä

Ennen kolmannelle vuosiluokalle siirtymistä opettajan on arvioitava, kuinka hyvin oppilas hallitsee opiskelun edellyttämät perustaidot. Erityisesti huomiota kiinnitetään lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan osaamisen taitoihin. Lisäksi oppilaalla tulee olla riittävät itsenäisen ja ryhmässä työskentelemisen taidot sekä taito ottaa vastuuta omasta opiskelustaan.

Siirtymävaiheessa luokanopettaja ja huoltajat yhdessä oppilaan kanssa arvioivat oppilaan valmiuksia siirtyä kolmannelle vuosiluokalle. Tarvittaessa luokanopettaja tekee yhteistyötä erityisopettajan ja/tai yksilöllisen oppilashuollon kanssa. Erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen kolmannelle vuosiluokalle siirtymistä.

Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa koulun tarjoamasta kieliohjelmasta, alkavista uusista oppiaineista sekä valinnaisista opinnoista.

Siirtymä 6. ja 7. vuosiluokan välillä

Vuosiluokkien 6 ja 7 välisessä siirtymävaiheessa ohjaus- ja opetushenkilöstö tekee yhteistyötä kotien kanssa. Yhteistyön tavoitteena on oppimisen kannalta tärkeän tiedon siirtäminen. Siirtymävaiheessa tapahtuvat tutustumiskäynnit ja muut tiedonsiirtoon liittyvät toimenpiteet määritellään lukuvuosisuunnitelmassa. Siirtymävaiheessa opetushenkilöstö voi tarvittaessa jakaa opettajan ja oppilaan tuottamia arviointeja oppilaan etenemisestä.

Kuudennen luokan oppilaille on tutustumispäivä yläkoulussa. Kevään kuluessa pidetään yhteinen oppilashuollon kokous, jossa keskustellaan oppilaiden koulunkäyntiin liittyvistä erityistarpeista yläkoulussa. Erityisopettaja osallistuu tarpeen mukaan tehostetussa ja erityisessä tuessa olevien alakoulun oppilaiden oppimissuunnitelmien ja HOJKSien arviointikokouksiin. Huoltajille järjestetään vanhempainilta seitsemännelle luokalle siirtymisestä.

Siirtymä perusopetuksesta toiselle asteelle

Perusopetuksen päättövaiheessa oppilas perehtyy erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Oppilaan tarvitseman tuen jatkuminen toisella asteella varmistetaan. Oppilaalle ja hänen huoltajilleen annetaan tietoa ja mahdollisuus keskustella jatkokoulutukseen liittyvistä erityisistä kysymyksistä oppilaanohjaajan ja oppilashuollon eri asiantuntijoiden kanssa.

Koulun ja kodin välinen yhteistyö

Kodin ja koulun välinen yhteistyö on tärkeää. Koulusta tiedotetaan säännöllisesti koulunkäyntiin sekä oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvistä asioista. Luokanopettajat/ohjaajat ovat merkittävässä roolissa kodin ja koulun yhteistyössä. Huoltajat kutsutaan lukuvuosittain luokanopettajan/-ohjaajan, oppilaan ja huoltajan välillä käytävään **kolmikantakeskusteluun**. Huoltajille järjestetään tarvittaessa myös muita tilaisuuksia keskustella oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvistä kysymyksistä. Huoltajia kannustetaan tukemaan oppilasta opiskelussa sekä opiskeluihin ja jatko-opintoihin liittyviä valintojen tekemisessä.

Kodin ja koulun välisen yhteistyön tavoitteena on tukea lapsen kasvua, oppimista ja hyvinvointia. Huoltajalla on ensisijainen kasvatusvastuu lapsestaan ja siitä, että oppilas suorittaa oppivelvollisuutensa. Yhteistyö edellyttää sekä keskustelua että tiedottamista huoltajan, opettajan ja oppilaan oikeuksista sekä velvollisuuksista. Yhteistyön lähtökohtana on eri osapuolien keskinäinen kunnioitus. Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yksilölliset tarpeet sekä perheen kieli- ja kulttuuritausta.

Oppilaan huoltajalle annetaan tietoa oppilasta koskevien tietojen saantiin, käsittelyyn ja luovuttamiseen sekä salassapitoon liittyvistä kysymyksistä. Huoltajan kanssa käydään läpi huoltajan yksilöidyn suostumuksen merkitys oppilasta koskevan asian käsittelyssä sekä yhteistyön merkitys oppilaan kasvuun, kehitykseen ja oppimisen tukemisessa.

Kodin ja koulun välistä yhteistyötä tarkennetaan lukuvuosittain koulun toimintasuunnitelmassa.

7.2. Monipuolinen tuki

Oppimisen ja koulunkäynnin tukimuotoja ovat esimerkiksi tukiopetus, osa-aikainen erityisopetus, tulkitsemis- ja avustajapalvelut ja erityiset apuvälineet. Näitä tukimuotoja voi käyttää kaikilla tuen tasoilla sekä yksittäin että samanaikaisesti toisiaan täydentävinä. Oppilaan saama tuki on joustavaa, pitkäjänteisesti suunniteltua ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Oppilas saa tukea niin kauan sekä sen tasoisena ja muotoisena kuin se on hänelle tarpeellista.

Opetuksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana ovat kunkin oppilaan sekä opetusryhmän vahvuudet ja oppimis- ja kehitystarpeet. Huomiota kiinnitetään erityisesti oppimisen esteettömyyteen sekä oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen. Erityisopettajat selvittävät tuen tarpeita mm. lukemisessa, kirjoittamisessa ja matematiikassa lukuvuosittain monipuolisin kartoituksin yhteistyössä opettajien kanssa. Tuen tarpeita kartoitetaan lisäksi moniammatillisesti lukuvuoden aikana. Tuen tarpeiden kartoittaminen tarkennetaan lukuvuosittain toimintasuunnitelmassa.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja oppimisympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Opetusta ja tukea suunniteltaessa otetaan huomioon, että tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan, vähäisestä vahvempaan tai yhden tukimuodon tarpeesta useamman tukimuodon tarpeeseen. Tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien monimuotoistumista ja syvenemistä sekä pitkäaikaisvaikutuksia. Oppilaan mahdollisuuksista saada onnistumisen kokemuksia oppimisessa ja ryhmän jäsenenä toimimisessa huolehditaan ja oppilaan myönteistä käsitystä itsestään ja koulutyöstä tuetaan.

Opetustoimi tekee tiivistä yhteistyötä kunnan muiden toimijoiden kuten sosiaali- ja terveystoimen sekä seurakunnan ja nuorisotoimen kanssa. Yhteistyöhön kulloinkin osallistuvat ammattihenkilöt harkitaan tapauskohtaisesti.

Opetukseen osallistuvalla on oikeus saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Tuen tarpeen varhaiseksi havaitsemiseksi oppilaiden edistymistä ja koulunkäynnin tilannetta arvioidaan jatkuvasti. Ensimmäiseksi tarkastellaan koulussa käytössä olevia toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta oppilaalle. Arvioinnissa ja tuen suunnittelussa hyödynnetään mahdollisten muiden arviointien tuloksia ja otetaan huomioon oppilaalle aiemmin annettu tuki. Oppilas saa tukea ensisijaisesti omassa opetusryhmässään ja koulussaan erilaisin joustavin järjestelyin, ellei oppilaan etu tuen antamiseksi välttämättä edellytä siirtämistä toiseen kouluun.

Tukiopetus on ensisijainen tukimuoto yleisen tuen oppilaalle. Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee oppimisessaan lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta. Tukiopetus aloitetaan heti, kun oppimiseen tai koulunkäyntiin liittyvät vaikeudet on havaittu, jotta oppilas ei jäisi pysyvästi jälkeen opinnoissaan. Tukiopetuksen tavoite on ennaltaehkäistä oppimisen vaikeuksia. Tukiopetusta järjestetään suunnitelmallisesti ja niin usein kuin on tarpeen.

Tukiopetukselle on ominaista yksilöllisesti suunnitellut tehtävät, ajankäyttö ja ohjaus. Tukiopetuksen järjestämisessä käytetään monipuolisia menetelmiä ja materiaaleja, joiden avulla voidaan löytää uusia tapoja lähestyä opittavaa asiaa. Ennakoivassa tukiopetuksessa uusiin opittaviin asioihin perehdytään jo etukäteen. Tukiopetuksella voidaan vastata myös poissaoloista johtuviin tarpeisiin.

Koulutyö suunnitellaan siten, että jokaisella oppilaalla on tarvittaessa mahdollisuus osallistua tukiopetukseen. Tukiopetusta annetaan joko oppilaan työjärjestyksen mukaisesti, sellaisten oppituntien aikana, joihin tuen tarve liittyy, tai oppituntien ulkopuolella. Erilaisia joustavia ryhmittelyjä voidaan käyttää tukiopetuksen toteuttamisessa.

Aloitteen tukiopetuksen antamisesta oppilaalle tekee ensisijaisesti opettaja. Sen voi tehdä myös oppilas tai huoltaja. Jokaisen opettajan tehtävänä on seurata oppilaan oppimista ja kasvua sekä mahdollista tuen tarpeen ilmenemistä. Tukiopetusta voi antaa oma luokanopettaja/aineenopettaja, muut opettajat sekä erityisopettaja. Tukiopetusta järjestetään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Heille annetaan tietoa tukiopetuksen toteuttamistavoista ja merkityksestä oppimiselle ja koulunkäynnille sekä ajankohdasta ja oppilaan velvollisuudesta osallistua hänelle järjestettyyn tukiopetukseen.

Tukiopetusta voidaan antaa kaikilla tuen tasoilla. Osana pedagogista arviota ja selvitystä arvioidaan oppilaan aikaisemmin saaman tukiopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä oppilaan tarpeet tukiopetukseen jatkossa. Oppimissuunnitelmaan ja HOJKSiin kirjataan myös tukiopetuksen tavoitteet ja antaminen.

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään, on oikeus saada **osa-aikaista erityisopetusta** muun opetuksen ohessa. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan oppilaille, joilla on esimerkiksi kielellisiä tai matemaattisiin taitoihin liittyviä vaikeuksia opiskelutaidoissa, vuorovaikutustaidoissa tai koulunkäynnissä. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan oppimisedellytyksiä ja ehkäistä oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksia.

Osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamistavoista tiedotetaan oppilaalle ja huoltajalle. Osa-aikaista erityisopetusta järjestetään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Heille annetaan tietoa sen merkityksestä oppimiselle ja koulunkäynnille, sekä oppilaan velvollisuudesta osallistua siihen.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan kaikilla tuen tasoilla. Tehostetun tuen aikana osa-aikaisen erityisopetuksen merkitys tukimuotona yleensä vahvistuu. Oppilas voi saada osa-aikaista erityisopetusta myös erityisen tuen aikana ja opiskellessaan erityisluokassa. Osana pedagogista arviota ja selvitystä arvioidaan oppilaan aikaisemmin saaman osa-aikaisen erityisopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä oppilaan tarpeet osa-aikaiseen erityisopetukseen jatkossa. Oppimissuunnitelmaan ja HOJKSiin kirjataan myös osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja antaminen.

Oppimisen arviointi: Oppilaalla on oikeus osoittaa osaamistaan ja edistymistään monella tavalla. Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä. Opettaja kokoaa tietoa oppilaan edistymisestä oppimisen eri osa-alueilla ja erilaisissa oppimistilanteissa. Arviointi- ja näyttötilanteissa opettaja varmistaa, ettei edistymisen ja osaamisen osoittamiselle ole esteitä, ja järjestää tukea tarpeen mukaan. Esimerkiksi kirjallisissa näytöissä oppilaalla on mahdollisuus pidennettyyn suoritusajaan tai näytön suorittamiseen suullisesti.

7.3. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kolme tasoa

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kolme tasoa ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Tuen tasoihin liittyvät pedagogiset asiakirjat laaditaan perusopetuksen perusteiden mukaisesti.

Yleinen tuki

Tuen tarpeen arviointi ja tuen antaminen kuuluu kaikkiin oppimistilanteisiin. Oppilaiden tukitarpeiden arviointi on yhteistyötä, johon osallistuvat oppilasta opettava luokanopettaja/luokanohjaaja, muut opettajat, erityisopettaja ja huoltaja. Tuen tarpeita arvioidaan monipuolisesti. Pedagogisen havainnoinnin ja keskustelun lisäksi käytetään erilaisia kartoituksia. Yleistä tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä sen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä.

Yleisen tuen aikana oppilaan oppimista tuetaan ensisijaisesti opetusta eriyttämällä ja joustavilla ja monipuolisilla opetusmenetelmillä. Opetuksessa otetaan huomioon sekä ryhmän että yksittäisen oppilaan tarpeet. Opettaja kohtaa jokaisen oppilaan yksilöllisesti ja antaa oppilaalle hänen oppimisvaiheeseensa sopivia tehtäviä. Monipuolinen arviointi ja siihen perustuvan ohjaavan palautteen antaminen ovat opettajan keskeisiä pedagogisia keinoja oppilaan oppimisen tukemisessa.

Luokanopettaja/luokanohjaaja seuraa oppilaan koulunkäynnin etenemistä oppimisen vaikeuksien ehkäisemiseksi. Luokanopettajalla/luokanohjaajalla on kokonaiskuva tuen tarpeesta ja toteutumisesta. Hän tekee säännöllistä yhteistyötä oppilaan ja huoltajien sekä muiden opettajien kanssa.

Yleisessä tuessa voidaan oppilaalle laatia oppimissuunnitelma. Myös pidemmälle edistyneen oppilaan opiskelua voidaan syventää ja laajentaa oppimissuunnitelman avulla. Oppimissuunnitelman laatimisesta vastaa luokanopettaja/luokanohjaaja. Se tehdään yhteistyössä muiden opettajien, oppilaan ja huoltajien kanssa.

Tehostettu tuki

Tehostettua tukea annetaan silloin kun yleinen tuki ei riitä. Tavoitteena on turvata oppilaalle edellytykset edetä opinnoissaan ja edistää hänen hyvinvointiaan. Siirtyminen tehostettuun tukeen edellyttää pedagogisen arvion laatimista. **Pedagogisen arvion** laativat luokanopettaja/luokanohjaaja yhdessä erityisopettajan ja muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Arvion tekemisessä voidaan käyttää myös muita asiantuntijoita. Mikäli oppilaalla on kuntoutussuunnitelma tai muita suunnitelmia, hyödynnetään niitä huoltajan luvalla. Pedagogisen arvion laatimisessa hyödynnetään oppilaalle jo mahdollisesti osana yleistä tukea laadittua oppimissuunnitelmaa.

Tehostetun tuen piirissä olevalle oppilaalle laaditaan **oppimissuunnitelma**, joka perustuu pedagogiseen arvioon. Luokanopettaja/luokanohjaaja ja erityisopettaja suunnittelevat tukikokonaisuuden yhdessä oppilaan ja huoltajien sekä asiantuntijoiden kanssa. Oppilaan rooli tuen suunnittelussa kasvaa perusopetuksen edetessä. Luokanopettaja/luokanohjaaja seuraa oppilaan koulunkäynnin etenemistä yhteistyössä erityisopettajan kanssa. Luokanopettajalla/luokanohjaajalla on kokonaiskuva tuen tarpeesta ja sen toteutumisesta. Hän tekee säännöllistä yhteistyötä oppilaan ja huoltajien kanssa.

Oppimissuunnitelma on opetussuunnitelmaan perustuva kirjallinen suunnitelma oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tavoitteista, tarvittavista opetusjärjestelyistä sekä oppilaan

tarvitsemasta tuesta ja ohjauksesta. Oppimissuunnitelma ohjaa myös opettajien yhteistyötä tuen toteuttamisessa. Oppimissuunnitelmaa arvioidaan vähintään kerran vuodessa ja tarpeen vaatiessa useammin. Mikäli arvioinnin perusteella todetaan tuen tarpeen muuttuneen tai annettu tuki ei hyödytä oppilasta, päivitetään oppimissuunnitelma niin, että se vastaa oppilaan tuen tarpeen muuttunutta tilannetta.

Tehostettu tuki on luonteeltaan vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki. Osa-aikaisen erityisopetuksen määrä muun opetuksen yhteydessä voi lisääntyä. Muita tukimuotoja ovat samanaikaisopetus, eriyttäminen sekä joustavat työtavat ja opetusryhmät. Tarvittaessa avustajaresurssia voidaan kohdentaa tehostetun tuen piirissä olevalle oppilaalle.

Tehostetun tuen aloittaminen, järjestäminen ja tarvittaessa palaaminen takaisin yleisen tuen piiriin käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti yhteistyössä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. Käsittelyä koskevat tiedot kirjataan pedagogiseen arvioon.

Erityinen tuki

Erityistä tukea annetaan niille oppilaille, joiden kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei muuten toteudu riittävästi. Erityisellä tuella varmistetaan oppilaan mahdollisuus suorittaa oppivelvollisuutensa ja annetaan pohja opintojen jatkamiselle perusopetuksen jälkeen. Oppilaan itsetuntoa, opiskelumotivaatiota ja mahdollisuutta kokea onnistumisen ja oppimisen iloa vahvistetaan. Samoin tuetaan oppilaan osallisuutta ja vastuunottoa opiskelusta.

Erityinen tuki koostuu erityisopetuksesta ja muusta oppilaan tarvitsemasta tuesta, jotka muodostavat järjestelmällisen kokonaisuuden. Käytettävissä ovat kaikki koulun pedagogiset ja muut tukimuodot. Erityisen tuen oppilas kuuluu joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin. Hän opiskelee joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain. Mikäli oppilas opiskelee oppiaineittain, hän opiskelee eri oppiaineissa joko yleisen tai yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti.

Oppilaalle, jolle on tehty erityisen tuen päätös, annetaan erityisopetusta hänelle laaditun henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) mukaisesti. Erityisopetukseen sisältyvillä pedagogisilla ratkaisuilla turvataan oppilaan oppiminen. Pedagogiset ratkaisut liittyvät esimerkiksi opetukseen ja työtapoihin tai valittaviin oppimateriaaleihin ja välineisiin.

Ennen erityistä tukeen siirtymistä oppilaan tuen tarpeesta tehdään **pedagogisen selvitys** opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Moniammatilliseen selvitystyöhön osallistuvat oppilaan luokanopettaja/luokanohjaaja, muut oppilasta opettavat opettajat ja erityisopettaja sekä tarvittavat oppilashuollon asiantuntijat. Tuen tarpeiden selvittäminen sekä tuen suunnittelu tehdään yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Pedagogiseen selvitykseen kirjataan oppilaan sekä huoltajan näkökulma oppilaan oppimisesta ja koulunkäynnin kokonaistilanteesta (**huoltajan kuuleminen**).

Pedagogisen selvityksen laatimisessa hyödynnetään oppilaan tuen tarpeesta aiemmin laadittua pedagogista arviota ja oppilaan oppimissuunnitelmaa. Jos oppilas on jo saanut erityistä tukea, hyödynnetään aiemmin laadittua pedagogista selvitystä ja HOJKSia. Pedagogisen selvityksen lisäksi erityisen tuen päätöksen valmistelemiseksi hankitaan

tarvittaessa muita lausuntoja. Mikäli oppilaalla on kuntoutus- tai muita suunnitelmia, voidaan niitä käyttää pedagogisessa selvityksen tekemisessä huoltajan luvalla.

Päätöksen erityisestä tuesta tekee opetuspäällikkö. Päätöksessä määritellään oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkittamis- ja avustajapalvelut, muut tarvittavat palvelut sekä tarvittaessa oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen.

Erityisen tuen päätös voidaan tehdä myös ennen esi- tai perusopetuksen alkamista tai esi- tai perusopetuksen aikana ilman sitä edeltävää pedagogista selvitystä ja oppimisen tehostetun tuen antamista, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että oppilaan opetusta ei vamma, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai tunne-elämän häiriön taikka muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida antaa muuten. Jos erityisen tuen päätös tehdään perusopetuksen aikana ilman tehostetun tuen antamista, tulee sen perustua oppilaan tilanteen uudelleen arviointiin esimerkiksi onnettomuuden tai vakavan sairauden seurauksena.

Erityisen tuen tarpeellisuus tarkistetaan toisen vuosiluokan jälkeen sekä ennen seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä. Päätös tarkistetaan myös aina oppilaan tuen tarpeen muuttuessa sellaisissa asioissa, joista päätetään erityisen tuen päätöksessä. Tarkistamista varten oppilaan tuen tarpeista tehdään uusi pedagoginen selvitys. Mikäli katsotaan, että oppilas ei enää tarvitse erityistä tukea, tehdään sen lopettamisesta päätös. Päätöksen tekee opetuspäällikkö uuden pedagogisen selvityksen pohjalta. Tällöin oppilas siirtyy tehostetun tuen piiriin.

Erityisen tuen piirissä olevan oppilaan muuttaessa Kauniaisiin tehdään hänen tuen tarpeistaan pedagoginen selvitys, jonka perusteella opetuspäällikkö tekee päätöksen erityisestä tuesta tai sen päättämisestä.

Erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi oppilaalle on laadittava henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (**HOJKS**), johon kirjataan kaikki oppilaan saama tuki opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. HOJKSin laatimisessa voidaan hyödyntää oppilaalle osana tehostettua tukea tehtyä oppimissuunnitelmaa. Jos oppilas on jo saanut erityistä tukea, hyödynnetään aiemmin laadittua pedagogista selvitystä ja HOJKSia. Mikäli oppilaalla on kuntoutus- tai muita suunnitelmia, niitä voidaan hyödyntää huoltajan luvalla. Oppilaan kanssa työskentelevä erityisopettaja, luokanopettaja/luokanohjaaja, tarvittaessa muut oppilasta opettavat opettajat sekä tarvittaessa oppilashuollon asiantuntijat laativat suunnitelman yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa, ellei siihen ole ilmeistä estettä.

HOJKS tarkistetaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa, oppilaan tarpeiden mukaiseksi. Sitä muutetaan aina oppilaan tuen tarpeen tai opetuksen tavoitteiden muuttuessa. Jos erityisen tuen antaminen päätetään lopettaa, oppilaalle laaditaan ensin pedagoginen selvitys ja sitten oppimissuunnitelma tehostetun tuen antamiseksi. Tuen toteutumisen seurannan ja HOJKSin tarkistamisen tekevät oppilaan kanssa työskentelevä erityisopettaja, luokanopettaja/luokanohjaaja ja tarvittaessa muut oppilasta opettavat opettajat sekä tarvittaessa oppilashuollon asiantuntijat yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa.

7.4. Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen

Opetus järjestetään ottaen huomioon oppilaiden edellytykset ja se voi perustua eri laajuisiin oppimääriin. Ensisijaisena tavoitteena on tukea oppilaan opiskelua siten, että yleisen oppimäärän mukaiset tavoitteet on mahdollista saavuttaa kaikissa oppiaineissa.

Eri oppiaineissa ilmeneviä vaikeuksia ennaltaehkäistään ja oppimista tuetaan erilaisilla eriyttämisen ja tuen muodoilla. Jos oppilaalle määritellään opiskelun **erityiset painoalueet** joissakin oppiaineissa, hän voi keskittyä opiskelussa tämän oppiaineen keskeisiin sisältöihin. Tällöin oppilas opiskelee oppiainetta vielä yleisten tavoitteiden mukaisesti ja hänen suorituksensa arvioidaan suhteessa yleiseen oppimäärään. Mikäli edes oppiaineen keskeisiin sisältöihin liittyvien tavoitteiden saavuttaminen hyväksytysti ei tuesta huolimatta ole oppilaalle mahdollista, oppiaineen oppimäärä voidaan yksilöllistää. Esimerkiksi kielikulttuuritausta, poissaolot, motivaation puute, puutteellinen opiskeluteknikka tai käyttäytymisen haasteet eivät sellaisenaan voi olla syynä oppimäärän yksilöllistämiseen, vaan oppilasta tulee tukea näissä asioissa.

Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen merkitsee oppilaan oppimiselle asetettavan tavoitetaso määrittelemistä hänen edellytyksensä mukaiseksi. Oppimäärän yksilöllistäminen tapahtuu opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Oppimäärän yksilöllistäminen on ensisijainen vaihtoehto ennen oppilaan **vapauttamista oppimäärän suorittamisesta**. Vapauttamiseen oppimäärän opiskelusta tulee olla erityisen painavat syyt ja se perustuu jokaisen oppilaan kohdalla yksilölliseen harkintaan. Jos oppilaalla on erityisen tuen päätös, vapauttamisesta päätetään erityisen tuen päätöksessä.

Oppiaineen oppimäärien yksilöllistäminen ja oppiaineesta vapauttaminen tehdään yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Heille tulee selvittää näiden toimenpiteiden vaikutukset jatko-opintoihin.

7.5. Pidennetty oppivelvollisuus ja toiminta-alueittain järjestettävä opetus

Jos perusopetukselle säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, alkaa oppivelvollisuus vuotta perusopetuslaissa säädettyä aikaisemmin. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 11 vuotta. Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapselle tehdään päätös myös erityisestä tuesta ja laaditaan HOJKS esiopetuksen alkaessa.

Vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden opetus voidaan järjestää oppiainejaon sijasta **toiminta-alueittain**. Myös muulla tavoin vammaisen tai vakavasti sairaan oppilaan opetus voi olla oppilaan terveydentilaan liittyvistä tai muista erityisistä syistä perusteltua järjestää toiminta-alueittain. Opetuksen järjestämisestä oppiainejaon sijasta toiminta-alueittain päätetään erityisen tuen päätöksessä.

Opetus järjestetään toiminta-alueittain vain kun todetaan, ettei oppilas kykene opiskelemaan edes oppiaineiden yksilöllistettyjä oppimääriä. Toiminta-alueet ovat motoriset taidot, kieli ja kommunikaatio, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot ja kognitiiviset taidot. Valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa määritellään näiden taitojen tarkemmat sisällöt.

8. Oppilashuolto

Lasten ja nuorten kehitysympäristön sekä koulun toimintaympäristön muuttuessa oppilashuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa koulun perustoimintaa. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulu yhteisössä. Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää.

Oppilashuolto liittyy läheisesti koulun kasvatukseen ja opetustehtävään. Oppilashuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus YK:n Lasten oikeuksien sopimuksen mukaisesti. Oppilashuoltotyö on oppilaan ja koko koulu yhteisön tukemista. Tavoitteena on toimia ennaltaehkäisevästi ja puuttua varhain mahdollisiin koulunkäynnin vaikeuksiin.

Oppilashuolto kuuluu kaikille koulussa työskenteleville aikuisille. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko koulu yhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Oppilailla on lakisääteinen oikeus myös yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

8.1. Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Kauniaisten esi-, perusopetuksen ja toisen asteen oppilashuollon ohjausryhmänä toimii opetuksen järjestäjän asettama kaupunkitason ohjausryhmä. Tämä ohjausryhmä vastaa oppilashuollon yleisestä, kuntatasoisesta suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista.

Oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyötä kuvataan tarkemmin oppilashuoltosuunnitelmassa ja toimintasuunnitelmassa.

Monialaista oppilashuollon yhteistyötä toteutetaan ohjausryhmän lisäksi suomenkielisen perusopetuksen koulukohtaisissa yhteisöllisissä oppilashuollon ryhmissä.

Oppilashuollon palveluihin kuuluvat sivistystoimen alaiset koulupsykologi- ja koulukuraattoripalvelut sekä sosiaali- ja terveystoimen alaiset kouluterveydenhuollon palvelut. Koulun rehtori suunnittelee yhdessä yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kanssa koulun oppilashuoltoresurssin käytön ja arvioi sen kohdentumisen tarkoituksenmukaisuuden.

Myös yksilökohtaisessa oppilashuollossa hyödynnetään monialaisia asiantuntijoita. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon oppilaan ikä ja edellytykset.

8.2 Yhteisöllinen oppilashuolto

Yhteisöllisessä (koulukohtaisessa) **oppilashuoltotyössä** edistetään, seurataan, arvioidaan ja kehitetään koulu yhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Yhteisöllinen oppilashuolto

painottuu ennaltaehkäisevään työhön ja se huolehtii kouluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Oppilaan ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokoonpano määritellään oppilashuoltosuunnitelmassa.

Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän keskeisiä tehtäviä ovat

- koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinta
- yhteisöllisten hyvinvointia edistävien rakenteiden ja toimintojen luominen ja kehittäminen
- oppilaiden ja huoltajien osallistumisen mahdollistaminen oppilashuolto-suunnitelman laadintaan ja hyvinvointityöhön
- yhteistyön koordinointi koulun ulkopuolisten tahojen kanssa
- oppimisympäristöjen kehittämiseen osallistuminen
- koulun toimintasuunnitelman valmistelu oppilashuollon osalta kodin ja koulun oppilashuollollisen yhteistyön kehittäminen ja seuranta

8.3 Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa.

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa.

Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen vaatiessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Oppilashuoltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräajassa.

8.4 Oppilashuoltosuunnitelmat

Perusopetuksen oppilashuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa. Kauniaisten oppilashuollon suunnitelmien kokonaisuus muodostuu kolmesta suunnitelmasta, jotka yhdessä ohjaavat oppilashuollon suunnittelua ja toteutusta:

- Kauniaisten kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jossa on oppilashuoltoa koskeva osuus,
- Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelma, jossa on oppilashuollon osuus ja
- Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma.

Oppilashuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Oppilashuollon monialaisen yhteistyön

rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään ja arvioidaan kouluuyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Oppilaalle ja hänen huoltajilleen tiedotetaan käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Oppilaan ja huoltajien osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisäävät oppilashuollon tuntemusta ja helpottavat palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa.

Oppilashuoltosuunnitelman sisältö, toteuttaminen ja seuraaminen kuvataan opetussuunnitelman perusteissa 2014.

10. Kielikylpyopetus

Kauniaisten kielikylpymalli noudattaa täydellisen varhaisen kielikylvyn periaatteita. Siinä lapset aloittavat kielikylvyn 5-vuotiaana päiväkodissa ja opetuksessa noudatetaan ”yksi aikuinen yksi kieli” -periaatetta. Kaksikielisen opetuksen tavoitteena on hyvä ja monipuolinen kielitaito sekä koulun opetuskielessä että kohdekielessä. Kaksikielinen opetus luo perustan elinikäiselle kielten oppimiselle sekä kielten ja kulttuurien moninaisuuden arvostamiselle. Hakeutuminen kielikylpyopetukseen 5-vuotiaana ei edellytä lapselta tai huoltajilta aiempaa ruotsin kielen osaamista. Mikäli oppilas muuttaa Kauniaisiin perusopetuksen aikana ja haluaa osallistua kielikylpyopetukseen, järjestetään hänelle kielihaastattelu. Siinä varmistetaan, että oppilaalla on riittävä ruotsinkielen taito kielikylpyopetukseen.

Kaksikielisessä opetuksessa painottuu luonnollinen viestintä ja vuorovaikutus, toiminnallisuus ja oppilaiden aktiivinen kielenkäyttö. Kielikylpyopetuksen lisäksi oppilasta kannustetaan käyttämään kielikylpykieltä monipuolisesti koulun kaikessa toiminnassa. Oppitunneilla luodaan luonnollisia, tilannesidonnaisia ja mielekkäitä kielenkäyttötilanteita hyödyntäen kunnan kaksikielisyyttä. Kielikylpyopetus on havainnollista ja konkreettista. Siinä käytettävät työtavat ovat oppilaskeskeisiä ja vuorovaikutteisia. Kielikylpyopetuksen opetusmateriaali on täysin ruotsinkielistä, monipuolista ja autenttista. Opettaja edistää positiivista asennetta ruotsinkielellä opiskeluun ja auttaa näin oppilasta sitoutumaan kielikylpyopiskeluun koko perusopetuksen ajaksi.

Kielikylpyoppilaat noudattavat samaa opetussuunnitelmaa kuin muutkin koulun oppilaat. Kielikylpyopetuksen alkuvuosina painotus on ruotsin kielen ymmärtämisessä ja myöhemmin sen tuottamisessa. Kaikkia oppiaineita opetetaan perusopetuksen aikana sekä kielikylpykielellä että koulun opetuskielellä, mutta ei molemmilla kielillä samanaikaisesti. Opettajat toimivat joko koulun opetuskielen tai kielikylpykielen mukaisina kielellisinä malleina. Opettajalla on yksikielinen rooli kielikylpyryhmässä, eli opetuskielen vaihtuessa vaihtuu myös opettaja. Kielikylpykielellä annettavan opetuksen osuus varhaisessa täydellisessä kielikylvyssä on koko ohjelman ajan vähintään 50 % niin, että varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa kielikylpykielen osuus on lähes 100 %, vuosiluokilla 1–2 noin 80-90%, vuosiluokilla 3-4 noin 80% ja vuosiluokilla 5-9 keskimäärin 50%. Osuus lasketaan vuosiluokan koko tuntimäärästä.

Kielikylpytoiminta toteuttaa Kauniaisten kaupungin kaksikielisyystrategiaa. Tavoitteena on, että Kauniaisten kielikylpymallilla lapset saavuttavat toiminnallisen kaksikielisyyden sekä oppivat arvostamaan kumpaankin kieleen liittyviä kielellisiä ja kulttuurisia perinteitä sekä

erityispiirteitä. Kielikylvyssä painotetaan tekemisen ja kokemisen kautta oppimista niin luokkahuoneessa kuin sen ulkopuolellakin. Kaksikielinen opetus heijastuu koko koulun toimintakulttuuriin.

10.1. Oppiaineiden keskeiset kielelliset tavoitteet

Opetuksessa korostuvat havainnollisuus ja konkreettisuus, oppilaskeskeiset työtavat sekä vuorovaikutteisuus. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kielikylpykieltä/kohdekieltä eri oppiainesisältöjä opiskeltaessa. Tavoitteena on, että oppilaat ovat samanaikaisesti sekä kielen oppijoita että kielen käyttäjiä. Opettajan tuki ja muiden oppilaiden vertaistuki auttavat oppilaita kielikylpykielen/kohdekielen tuottamisessa.

Kielikylvyn erityispiirteitä

Kielikylvyssä periaatteena on kielen omaksuminen luonnollisissa tilanteissa siten, että kieli toimii vuorovaikutuksen ja opetuksen välineenä (esim. ruokailut, naulakkotilanteet jne). Kielikylvyssä oppilaat altistetaan monipuolisille teksteille ja autenttisille kielenkäyttötilanteille eri oppiaineissa. Koska paikallisen opetussuunnitelman oppiainesisällöt on rakennettu laaja-alaisen osaamisen näkökulmasta, ovat myös kielelliset tavoitteet kirjattu saman periaatteen mukaisesti. Kielelliset tavoitteet, kuten sanavaraston laajeneminen ja rakenteiden kumulatiivinen hallinta, toteutuvat siis tekstien ja niiden sisältämien monipuolisten aihepiirien kautta.

Alakoulussa (v1-6) kaikki aineet opetetaan ruotsiksi tuntijaon mukaisin tuntimäärin, mutta yläkoulun (v7-9) osalta on huomioitavaa, että ruotsiksi opetettavia aineita ovat ruotsin lisäksi matematiikka, uskonto, historia, yhteiskuntaoppi, hyvinvointi, liikunta, musiikki ja kuvataide.

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN ERI VUOSILUOKILLA

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

1. vuosiluokka

Luku- ja kirjoitustaidon harjoittaminen ovat opetuksen selkeät painopisteet. Ikäkaudelle sopivien ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta ympäröivän maailman ilmiöitä kohtaan sekä vahvistetaan oppilaan taitoa jäsentää, nimetä ja kuvailla ympäristöä.

Monipuolinen liikkuminen ja motoriset harjoitukset tukevat ajattelun kehittymistä ja oppimista. Muistin, mielikuvituksen sekä eettisen ja esteettisen ajattelun kehittymistä tuetaan satujen ja tarinoiden, pelien, lorujen, laulujen ja leikkien, taiteen eri muotojen sekä monipuolisen vuorovaikutuksen avulla.

2. vuosiluokka

Oppilaat harjoittelevat oman ja yhteisen työn suunnittelemista, tavoitteiden asettamista ja työskentelyn arviointia. Oppilas ja opettaja pohtivat yhdessä, milloin työssä on onnistuttu ja mistä sen tietää. Oppilasta ohjataan havaitsemaan edistymistään, tunnistamaan omat vahvuutensa oppijoina ja iloitsemaan onnistumisistaan.

Oppilas osallistuu aktiivisesti teematyöskentelyyn sekä tutustuu monialaisten oppimiskokonaisuuksien työskentelytapoihin ja oppii sitä kautta kielen luonnollista käyttöä sekä sanastoa. Oppilasta ohjataan tulemaan tietoisiksi itsestään viestijänä ja kielenkäyttäjänä. Oppilaan arjen kieli- ja tekstitaitoa laajennetaan niin, että hän saa

valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen. Oppilas harjoittelee kielellisiä keinoja ilmaista perustarpeitaan ja tunteitaan.

3. vuosiluokka

Oppilasta ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti päättelämällä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen. Vertaisoppimista eli parin ja ryhmän kanssa työskentelyä ja oppimiseen tähtäävää vuorovaikutusta käytetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhdessä työskentelyn taitoja.

Oppilaan taidot opiskella monipuolistuvat. Hän oppii mm. ilmaisemaan itseään ymmärrettävästi erilaisissa suullisissa tilanteissa, rakentamaan ajallisesti etenevän juonellisen kertomuksen, tuottamaan ymmärrettävää tekstiä eri oppiaineiden sisällöistä ja käyttämään ruotsin kieltä laaja-alaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja erilaisten tekstien tuottamisessa.

4. vuosiluokka

Oppilaan taidot opiskella monipuolistuvat entisestään ja oppilas voi itse vaikuttaa siihen, miten hän opiskelee saavuttaakseen asetetut tavoitteet. Oppilaan edellytykset tunnistaa pohdittavaan asiaan liittyviä erilaisia näkökulmia ja löytää uusia oivalluksia kehittyvät. Oppilas harjaantuu asioiden kriittiseen tarkasteluun.

5. vuosiluokka

Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Samalla vahvistuvat oppilaan taidot tunnistaa pohdittavaan asiaan liittyviä erilaisia näkökulmia ja tarkastella asioita kriittisesti.

6. vuosiluokka

Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. Näin oppilas pääsee ilmaisemaan itseään kielellisesti monipuolisesti. Oppilasta rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin ja olemassa olevien rajojen ylittämiseen ja myös sanoittamaan tekemisiään ruotsin kielellä.

7. vuosiluokka

Koulutyössä vahvistetaan oppilaiden aktiivista roolia oppimisprosessissa ja luodaan edellytyksiä oppimista tukeville myönteisille kokemuksille ja tunteille. Oppilasta kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista, osittain myös ruotsin kieltä käyttäen.

Oppilaalla on mahdollisuus tehdä havaintoja ja harjaannuttaa havaintoherkkyyttään, hakea monipuolisesti tietoa sekä tarkastella käsillä olevaa asiaa kriittisesti eri näkökulmista.

8. vuosiluokka

Oppilasta kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä, perustelemaan ajatuksiaan ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä. Ajattelun taitoja kehitetään luomalla monimuotoisia tilaisuuksia itsenäiseen ja yhteiseen ongelmanratkaisuun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen sekä asioiden välisten vuorovaikutussuhteiden ja keskinäisten yhteyksien huomaamiseen ja siten systeemiseen

ajatteluun. Eettisen ajattelun kehittymistä tuetaan pohtien oikeaa ja väärää, hyvää elämää ja hyveitä sekä eettisen toiminnan periaatteita. Taiteet syventävät eettistä ja esteettistä ajattelua herättämällä tunteita ja luomalla uusia oivalluksia.

9. vuosiluokka

Eri oppiaineiden tunneilla pohditaan opiskelun sekä omien ajattelu- ja työskentelytapojen merkitystä tulevaisuudelle. Oppilasta autetaan ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravalinnoista ja tekemään valintansa perustellusti omia taipumuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan arvostaen.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

1. vuosiluokka

Oppilasta rohkaistaan ja ohjataan myönteiseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Oppitunnit, juhlat, leikit, pelit, ruokailuhetket sekä yhteistyö koulussa ja koulun ulkopuolella tarjoavat tilaisuuksia harjoitella toimimista ruotsin kielellä monenlaisten ihmisten kanssa. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin.

Oppilas säilyttää myönteisen asenteen ruotsin kieltä kohtaan. Hän oppii perustiedot ruotsin kielen rakenteesta eri oppiaineiden opetusmateriaalien välityksellä, tutustuu kirjoitettuun kieleen ja yleispuhekieleen esimerkiksi opettajan luennan ja kerronnan avulla. Oppitunneilla harjoitellaan kielellisen ja fyysisen kokonaisilmaisun vahvistamista ja mielikuvien käyttöä.

Kieltenopetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaassa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä.

2. vuosiluokka

Koulutyössä tutustutaan läheiseen kulttuuriympäristöön ja sen kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Oppilaalle avataan mahdollisuuksia tutustua kulttuuriperintöön sekä taiteeseen ja muuhun kulttuuritarjontaan ja saada kokemuksia myös kansainvälisyydestä. Tärkeää on pohtia yhdessä, miten omaan ympäristöön ja sen kulttuuriin voi vaikuttaa. Oppilas voi ilmaista itseään ja itselleen merkityksellisiä asioita monipuolisia esittämisen tapoja käyttäen. Oppilasta kannustetaan nauttimaan käden ja koko kehon taitojen kehittymisestä ja harjoittelemaan monenlaista esiintymistä. Mielikuvitus, kekseliäisyys ja ilmaisutaidot kehittyvät muun muassa leikkien, seikkailujen, musiikin, draaman, saduttamisen, mediaesitysten, kuvallisen ja käsityöllisen ilmaisun sekä rakentelun ja muiden käden töiden keinoin. Draamaa integroidaan kirjallisuuteen ja muihin oppiaineisiin, esimerkiksi musiikkiin, liikuntaan ja ympäristöoppiin.

Osa vuorovaikutusta on myös taito kuunnella. Sen vuoksi harjoitellaan myös keskittyvää kuuntelemista.

3. vuosiluokka

Oppilasta kannustetaan käyttämään ruotsin kieltä arkipäiväisissä tilanteissa ja hän pystyy osallistumaan rutiinomaisiin keskusteluihin. Oppilas käyttää kieltä aktiivisesti kaikilla ruotsin kielellä opetettavilla oppitunneilla ja kartuttaa kullekin oppiaineelle tyypillistä sanastoa monipuolisin menetelmin. Opetuksessa kieli toimii tällä vuosiluokalla vuorovaikutuksen ja opetuksen välineenä ainakin ympäristö- ja luonnontiedossa, kuvataiteessa, ruotsin kielessä ja uskonnossa. Vuorovaikutus- ja draamataitoja syvennetään erilaisten harjoitusten avulla.

Draamaa ja kirjallisuuden opetusta yhdistetään kaikkien oppiaineiden opetukseen.

Tässä vaiheessa oppilas pystyy omaksumaan opiskeltavia asioita ruotsin kielellä ja ymmärtää yleiskielellä tapahtuvaa ilmaisua ja selviytyy yksinkertaisista sosiaalisista kohtaamisista ja tavallisimmista viestintätilanteista. Tavoitteena on, että oppilas kykenee kertomaan auttavasti omista ja itselleen merkityksellisistä asioista. Viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä.

4. vuosiluokka

Oppilasta kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta, sillä tässä vaiheessa hän puhuu ruotsin kieltä jo melko sujuvasti. Hänen sanavarastonsa laajenee ja täsmentyy; hän tottuu myös arvioimaan omaa ilmaisuaan. Oppilas ymmärtää jo hyvin ruotsinkielistä puhekieltä ja selviytyy yksinkertaista sosiaalisista kohtaamisista. Oppilaille järjestetään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. He tutustuvat suomenruotsalaisiin ja ruotsalaisiin juhlapäiviin ja niihin liittyviin perinteisiin.

5. vuosiluokka

Oppilasta ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan sekä pohtimaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa. Koulutyössä tutustutaan kouluyhteisön ja kotiseudun kulttuuriin ennen ja nyt sekä kulttuuriympäristöön ja sen muutokseen ja moninaisuuteen. Suullisen ilmaisun harjoittelua korostetaan (esimerkiksi oman vuoropuhelun tai näytelmän laatiminen ja esittäminen).

6. vuosiluokka

Suullisen ilmaisun harjoitteluun kiinnitetään paljon huomiota. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttaa sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja sekä käden taitoja. Mediakulttuurin analysointi ja median vaikutusten tunnistaminen ja pohdinta on myös tärkeä teema, jonka käsittely eri aineissa tuo laajoja kielellisiä sisältöjä oppilaiden tietoisuuteen.

7. vuosiluokka

Oppilasta rohkaistaan käyttämään ruotsin kieltä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilasta vuosiluokilla 3-6 saavutettujen taitojen syventämisessä, kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen opiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä antaen tilaa myös tunteiden käsittelylle. Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestäväää elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle.

Oppilasta ohjataan lukemaan ympäristön kulttuurisia viestejä, tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä tunnistamaan siihen liittyviä arvoja.

8. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan osaamistaan soveltaen monenlaisissa esiintymis-, yhteistyö- ja vuorovaikutustilanteissa. Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on ajankohtaisuus sekä oppilaat toimijana ruotsin kielellä Suomessa ja Pohjoismaissa. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä.

Harjoitellaan erilaisia sekä suullisia että kirjallisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Oppilas saa mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä ja oppivat huomaamaan niiden merkityksen yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvoinnille. Toimimalla yhteistyössä muiden tahojen kanssa koulu tarjoaa oppilaille monenlaisia tilaisuuksia ilmaista kulttuurista osaamistaan ja vaikuttaa esimerkiksi taiteen keinoin.

9. vuosiluokka

Oppilasta ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana. Samalla häntä ohjataan tunnistamaan, miten kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa sekä pohtimaan, millaisia asioita ei voida ihmisoikeuksien vastaisina hyväksyä. Kouluyhteisössä ja sen ulkopuolella tapahtuvan vuorovaikutuksen sekä kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien kokemusten kautta oppilaiden maailmankuva avartuu ja taito käydä dialogia kehittyy. Oppilas oppii ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan osaamistaan soveltaen monenlaisissa esiintymis-, yhteistyö- ja vuorovaikutustilanteissa

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

1. vuosiluokka

Oppilaan siirtymistä selkeämmin kaksikieliseen oppimisympäristöön tuetaan ja oppilasta kannustetaan ruotsin kielen jatkuvaan käyttöön. Oppilasta ohjataan hahmottamaan aikaan ja paikkaan liittyviä käsitteitä ja niiden käytännön merkitystä. Hän harjoittelee omien tunteiden tunnistamista ja ilmaisemista. Oppilas kehittää tunnetaitojaan esimerkiksi leikkien ja draaman avulla.

2. vuosiluokka

Koulussa opitaan omaan ja yhteiseen hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arjen sujumiseen liittyviä perusasioita.

3. vuosiluokka

Kolmannella vuosiluokalla painotus on turvallisuudessa ja erityisesti liikenneturvallisuudessa.

4. vuosiluokka

Yhteisessä työskentelyssä oppilaat voivat kehittää tunnetaitojaan ja sosiaalisia taitojaan. Pelien ja leikkien sekä yhteisten tehtävien yhteydessä opitaan ymmärtämään sääntöjen, sopimusten ja luottamuksen merkitys ja harjoitellaan päätöksentekoa.

5. vuosiluokka

Oppilasta opastetaan teknologian vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön. Siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä tarkastellaan yhdessä.

6. vuosiluokka

Oppilas tutustuu kestävän kuluttamisen käytäntöihin, tutkivat jakamisen, kohtuullisuuden ja säästäväisyyden sekä talouden suunnittelun merkitystä ja harjoittelee niitä. Hän saa ohjausta kuluttajana toimimiseen sekä mainonnan ja median vaikutusten kriittiseen tarkasteluun. Oppilasta ohjataan pohtimaan omia valintojaan kestävän tulevaisuuden kannalta.

7. vuosiluokka

Lisätään oppilaiden mahdollisuuksia osallistua koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun ja toteuttamiseen. Erityistä huomiota kiinnitetään hyvien tapojen tärkeyteen monikulttuurisessa maailmassa.

8. vuosiluokka

Sosiaalisia taitoja harjoitellaan ja tuetaan tunnetaitojen kehittymistä. Käsitellään yhdessä ristiriitaisten tunteiden ja ajatusten kohtaamista ja hallintaa. Turvallisuus kotona, koulussa ja liikenteessä ovat teemoja kahdeksannella vuosiluokalla. Oppilas oppii ennakoimaan ja välttämään vaaratilanteita ja toimimaan onnettomuustilanteissa tarkoituksenmukaisesti myös ruotsin kielellä.

9. vuosiluokka

Eri oppiaineiden opetuksessa ja muussa koulutyössä oppilas oppii ymmärtämään teknologian kehitystä, monimuotoisuutta ja merkitystä omassa elämässä, koulu yhteisössä ja yhteiskunnassa. Oppilasta ohjataan tarkastelemaan mainosviestintää analyttisesti ja toimimaan kriittisenä ja vastuullisina kuluttajana. Oppilas harjaantuu kestävän elämäntavan mukaisiin valintoihin ja toimintatapoihin elämän eri alueilla.

L4 Monilukutaito

1. vuosiluokka

Oppilaan monilukutaitoa vahvistetaan ohjaamalla häntä tulkitsemaan, tukemaan ja arvioimaan monenlaisia, ikäkaudelle sopivia tekstejä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa.

Ensimmäisen vuosiluokan aikana oppilaat oppivat visuaalisesti lyhyiden, tuttujen sanojen tunnistamista ja lukemista sekä tekstin sisällön ennakoimista otsikon ja kuvien perusteella. Oppilas harjoittelee luokka-, koulu- ja yleisen kirjaston käyttöä. Opetukseen kuuluu monipuolista kirjallisuuteen tutustumista, opettajan luentaa kuunnellen, kuvia katsellen ja vähitellen itse lukien; satuihin, runoihin, kertomuksiin ja sarjakuviin tutustumista mahdollisuuden mukaan myös videoina, elokuvina, kuunnelmina ja teatterina.

2. vuosiluokka

Oppilasta kannustetaan käyttämään ja tuottamaan erilaisia tekstejä, nauttimaan niistä sekä ilmaisemaan itseään niiden avulla. Keskeistä on elämyksellisyys ja lukukokemusten jakaminen. Opetuksessa käytetään ikäkauden tarpeisiin soveltuvia tekstejä, kuten lehtiä, kirjoja, pelejä, elokuvia ja musiikkia sekä monimuotoisen ympäristön havainnointia ja oppilaiden tekemiä ja valitsemia sisältöjä. Kirjoitettujen tekstien perusluku- ja kirjoitustaito kehittyy ja sujuvoituu. Oppilas tutustuu tekstin ymmärtämistä parantaviin strategioihin ja totuttautuu niiden käyttämiseen, mikä tarkoittaa esimerkiksi keskeisten asioiden löytämistä tekstistä ja päätelmien tekemistä luetusta. Hän oppii liittämään luetun tekstin omiin kokemuksiin ja tietoihin kielestä ja ympäröivästä maailmasta. Vähitellen oppilas tottuu tekstejä kuunnelleensa, lukiessaan ja kirjoittaessaan tarkastelemaan kielen merkityksiä ja muotoja. Vähitellen omaa tekstiä kirjoittaessaan hän oppii ottamaan huomioon kirjoitetun kielen sopimuksia ja sääntöjä. Samoin kehittyy taito käsitellä arkeen liittyen numeerista informaatiota, kuten lukumäärien eroja. Oppilasta ohjataan kehittämään kuvanlukutaitoa kokeilemalla kuvallisia ilmaisutapoja sekä tarkastelemaan visuaalisen vaikuttamisen keinoja

lähiympäristössä.

3. vuosiluokka

Oppilasta ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Oppilas lukee jo melko sujuvasti ja ymmärtää pääasiat sekä tekstin kannalta olennaiset yksityiskohdat ja lisäksi tunnistaa erilaisista teksteistä helposti tutut sanat. Hän tottuu tarkkailemaan ja arvioimaan itseään lukijana ja hän pyrkii löytämään itselleen sopivaa ja kiinnostavaa kirjallisuutta eri oppiaineisiin liittyen. Hän oppii myös valitsemaan sopivaa luettavaa eri tarkoituksiin.

4. vuosiluokka

Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Oppilasta ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöön ja huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään. Lukeminen on sujuvaa ja oppilas ymmärtää pääasiat sekä yksityiskohtia oppiaineisiin liittyvistä teksteistä. Myös hänen kykynsä hahmottaa kielen rakenteita paranee.

5. vuosiluokka

Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Erityistä huomioita kiinnitetään tekstin ymmärtämisen taitojen kehittämiseen. Oppilasta kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Oppilas tutustuu autenttisiin kielenkäyttötilanteisiin esimerkiksi elokuvien ja teatterin avulla.

6. vuosiluokka

Oppilasta ohjataan omakohtaiseen työskentelyyn eri medioiden parissa, millä tehdään näkyväksi medioiden tuottamia merkityksiä ja median välittämää todellisuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa ominaisia tiedon esittämisen tapoja. Erilaisten tekstien aktiivinen lukeminen ja tuottaminen koulutyössä ja vapaa-aikana sekä teksteistä nauttiminen - niin tulkitsejan kuin tuottajan roolissa - edistää monilukutaidon kehittymistä.

Tiedonhaussa oppilas käyttää erilaisia lähteitä ja oppii ymmärtämään, etteivät kaikki lähteet ole yhtä luotettavia.

7. vuosiluokka

Oppilasta ohjataan monilukutaitoisuuden syventämiseen laajentamalla tekstien kirjoa kaikkien oppiaineiden opetuksessa. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Harjoittelun painopiste on analyyttisessä, kriittisessä ja kulttuurisessa lukutaidossa. Oppilas harjaantuu eri aistien monipuoliseen hyödyntämiseen oppimisessa. Tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja harjoitellaan eri oppiaineille ominaisilla tavoilla sekä oppiaineiden yhteistyönä.

Monilukutaidon kehittämisessä siirrytään aikaisempaa enemmän eri tilanteissa ja eri yhteyksissä käytettäviin teksteihin. Oppilas syventyy monilukutaitoa tutustumalla kertoviin, kuvaaviin, ohjaaviin, kantaa ottaviin ja pohtiviin tekstilajeihin.

8. vuosiluokka

Harjoittelun painopiste on edelleen analyttisessä, kriittisessä ja kulttuurisessa lukutaidossa. Oppilas harjaantuu eri aistien monipuoliseen hyödyntämiseen oppimisessa. Oppilas harjoittelee tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja eri oppiaineille ominaisilla tavoilla sekä oppiaineiden yhteistyönä.

Numeraalista lukutaitoa hyödynnetään esimerkiksi arvioitaessa gallupien luotettavuutta tai ostotarjousten edullisuutta. Oppilasta ohjataan kehittämään kuvanlukutaitoa käyttämällä erilaisia kuvatulkinnan menetelmiä ja esittämisen tapoja.

9. vuosiluokka

Oppilasta rohkaistaan käyttämään monilukutaitoaan myös vaikuttamiseen ja osallistumiseen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tarjotaan runsaasti tilaisuuksia näiden taitojen yhteistoiminnalliseen harjoitteluun.

Opetuksessa vahvistetaan kulttuurista lukutaitoa sekä ympäristölukutaitoa. Opetuksessa tarkastellaan ja tulkitaan myös työelämään liittyviä tekstejä. Kuluttaja- ja talousosaamista kehitetään aihepiiriä monipuolisesti käsitteleviin teksteihin ja niiden käyttöyhteyksiin tutustumalla. Medialukutaitoa syvennetään osallistumalla ja työskentelemällä eri medioiden parissa. Oppilasta kannustetaan ilmaisemaan näkemyksiään monipuolisten viestinnän ja vaikuttamisen keinojen avulla.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

1. vuosiluokka

Opetuksessa hyödynnetään esiopetuksen aikana ja koulun ulkopuolella oppilaille karttuneita tieto- ja viestintäteknologian (tvt) tietoja ja taitoja. Leikkiin perustuva työskentely on edelleen keskeistä.

2. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee tieto- ja viestintäteknologian perustaitoja ja oppii käyttämään niitä opiskelun välineinä. Samalla oppilas oppii keskeistä käsitteistöä. Oppilas pohtii myös, mihin tarkoituksiin tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään lähiympäristössä ja mikä sen merkitys on arjessa.

3. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee itsenäistä tiedonhankintaa ja samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä. Opettaja ohjaa oppilasta käyttämään keskeisiä hakutoimintoja, kokeilemaan eri työvälineitä ja tekemään pienimuotoisia tiedonhankintatehtäviä eri aihepiireistä ja itseä kiinnostavista asioista.

4. vuosiluokka

Koulutyössä harjoitellaan eri viestintäjärjestelmien sekä opetusikäisessä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä. Oppilasta kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa.

5. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakutoimintojen avulla. Häntä

ohjataan hyödyntämään monipuolisia lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilasta kannustetaan käyttämään monipuolisesti itselle sopivia ilmaisutapoja ja hyödyntämään tieto- ja viestintäteknikkaa työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa.

6. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakutoimintojen avulla. Häntä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilasta kannustetaan käyttämään monipuolisesti itselleen sopivia ilmaisutapoja ja hyödyntämään tieto- ja viestintäteknikkaa työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa.

Oppilas harjaantuu tarkastelemaan ja arvioimaan tieto- ja viestintäteknologian roolia vaikuttamiskeinona. Oppilas saa kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.

7. vuosiluokka

Tieto- ja viestintäteknologian käyttö on luonteva osa oppilaan omaa ja yhteisön oppimista. Oppilas syventää taitojaan ja hyödyntää opiskelussaan koulun ulkopuolella opittua. Hänelle muodostuu käsitys siitä, miten tieto- ja viestintäteknologiaa voi hyödyntää eri oppiaineiden opiskelussa ja yhdessä oppimisessa. Oppilas oppii käyttämään erilaisia viestintäkanavia ja -tyylejä tarkoituksenmukaisesti.

8. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa ja opitaan hahmottamaan sen merkitystä, mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa maailmassa. Oppilasta ohjataan vastuulliseen toimintaan pohtimalla yhdessä, mitä esimerkiksi käsitteet tietosuoja ja tekijänoikeus tarkoittavat, ja mitä seurauksia vastuuttomasta ja lainvastaisesta toiminnasta voi olla. Oppilas oppii, miten suojaudutaan mahdollisilta tietoturvariskeiltä.

9. vuosiluokka

Oppilaalle muodostuu käsitys siitä, miten tieto- ja viestintäteknologiaa voi hyödyntää myöhemmissä opinnoissa ja työelämässä sekä yhteiskunnallisessa toiminnassa ja vaikuttamisessa. Opetuksessa käytetään yhteisöllisiä palveluita ja koetaan yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkitys oppimiselle, tutkivalle työskentelylle ja uuden luomiselle.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

1. vuosiluokka

Koulutyössä oppilas saa monimuotoisia tilaisuuksia oppia työskentelemään yksin ja yhdessä toisten kanssa.

2. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee ryhmässä toimimista ja yhteistyötä, omien ideoiden sovittamista yhteen toisten kanssa sekä ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa.

3. vuosiluokka

Oppilas oppii tunnistamaan vahvuuksiaan ja kiinnostumaan erilaisista asioista. Häntä kannustetaan sisukkuuteen työn loppuun saattamisessa ja työn tulosten arvostamiseen.

4. vuosiluokka

Koulutyöhön sisältyy toimintaa, jossa oppilas saa kokemuksia työstä, eri ammateista ja toisten hyväksi toimimisesta.

5. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee projektityöskentelyä sekä ryhmässä toimimista. Yhteisissä työskentelytilanteissa oppilaat saavat mahdollisuuden oppia vastavuoroisuutta, neuvottelutaitoja sekä ponnistelua yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.

6. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee edelleen projektityöskentelyn ja ryhmässä toimimisen taitoja sekä tekee yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Yhdessä työskennellessä oppilas oppii vastavuoroisuutta, neuvottelutaitoja sekä ponnistelua yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.

7. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee verkostoitumista omassa yhteisössä, lähialueella ja Suomessa sekä mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisesti.

8. vuosiluokka

Oppilas harjoittelee työelämässä tarvittavia vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja sekä huomaa kielitaidon merkityksen työelämässä.

9. vuosiluokka

Oppilas perehtyy erilaisiin ammatteihin ja aloihin sekä yritystoimintaan. Muun muassa koulussa vierailevien henkilöiden kanssa käytävät keskustelut, vierailut yrityksissä ja erilaisissa organisaatioissa sekä yritystoiminnan harjoittelu ja vapaaehtoistyö tutustuttavat oppilasta työelämän monimuotoisuuteen. Oppilas oppii ilmaisemaan itseään suullisesti ja kirjallisesti työnhakuun liittyvissä tilanteissa.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

1. vuosiluokka

Ensimmäisestä luokasta lähtien oppilas on mukana pohtimassa ja suunnittelemassa omaa ja ryhmänsä työn tavoitteita, toimintatapoja ja oppimisympäristöjä.

2. vuosiluokka

Oppilas ja opettaja keskustelevat yhdessä, mitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus merkitsevät. Samalla oppilas oppii uutta ruotsinkielistä termistöä. Oppilas pohtii, mitä oikeudenmukainen ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa merkitsee ja mitä hän voi itse tehdä sen puolesta.

3. vuosiluokka

Oppilasta innostetaan oppilaskuntatoimintaan, kerhotoimintaan ja esimerkiksi ympäristötoimintaan tai muihin koulun ja lähiyhteisön ruotsin kielellä tarjoamiin toimintamuotoihin, joissa voi oppia osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja ja kasvaa vähitellen vastuun kantamiseen.

Omassa luokassaan oppilas tutustuu aktiivisena osallistujana teematyöskentelyn työtappoihin.

4. vuosiluokka

Oppilas tutkii kestävään kehitykseen, rauhaan, tasa-arvoon ja demokratiaan sekä ihmisoikeuksiin, erityisesti lasten oikeuksiin, liittyviä kysymyksiä ja tilanteita. Hänen kanssaan mietitään ja harjoitellaan käytännön tekoja, joilla itse voi vaikuttaa myönteisten muutosten puolesta.

5. vuosiluokka

Opetus innostaa oppilasta kiinnostumaan koulu yhteisön ja yhteiskunnan asioista.

6. vuosiluokka

Oppilasta ohjataan näkemään median vaikutus yhteiskunnassa ja harjoittelemaan median käyttöä vaikuttamisen välineenä.

7. vuosiluokka

Oppilas osallistuu koulun toimintaan monissa eri ryhmissä, muun muassa omassa luokkayhteisössä, eri opiskeluryhmissä ja oppilaskunnassa. Monimuotoinen osallistuminen ja siitä saatavat kuulluksi ja arvostetuksi tulemisen kokemukset auttavat oppilasta löytämään vaikuttamisen mahdollisuuksia ja oppimaan vaikuttamisen tapoja.

8. vuosiluokka

Oppilas saa tietoja ja kokemuksia yhteiskunnallisen osallistumisen ja vaikuttamisen keinoista ja muodoista, kuten tukioppilas- ja ympäristötoiminnasta, vapaaehtoistyöstä, mediasta, kansalaisjärjestöistä ja poliittisista puolueista. Oppilas oppii neuvottelemisen, sovitteluun ja ristiriitojen ratkaisemisen taitoja.

9. vuosiluokka

Oppilas ymmärtää, mitä hänen tekemänsä valinnat ja teot merkitsevät hänelle itselleen, lähiyhteisölle, yhteiskunnalle sekä luonnolle. Oppilaat pohtivat yhdessä menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden välisiä yhteyksiä ja erilaisia tulevaisuusvaihtoehtoja esimerkiksi kirjallisuuden avulla. Oppilas saa valmiuksia omien, lähiyhteisön ja yhteiskunnan toimintatapojen ja -rakenteiden arviointiin. Hän edistää omalla toiminnallaan kestävästä hyvinvointia.